

(The National Interest, 11.8.2010)

"Још једно питање копка израелске планере напада: како ће знати да ли су њихови напади заправо уништили велики број центрифуга и других тешко надоместивих компонената тајног иранског програма? Двојица стручњака за стратегију ми је рекло да ће Израел морати да пошаље командосе да би довршили посао и донели доказ о уништењу. Командоси – који би, према обавештајним изворима, могли бити покренути из аутономне курдске територије на северу Ирака – били би суочени са невероватним изазовом, али један од поменутих војних планера са којим сам разговарао, рекао је да војска неће имати избора и да ће морати да их пошаље".

Горњи исечак потиче из обимног, информативног, обавезног штива аутора Џефрија Голдберга који штампа своје текстове у магазину *Атлантик* ([the Atlantic](#)). Голдберг каже да прати тему већ седам година. Текст пружа општи преглед разлога због којих би Израел могао покушати да самостално крене у уништавање иранских нуклеарних капацитета. Голдберг затим вешто анализира израелски менталитет (Аушвиц) и наводи интервјуе са званичницима Обаине администрације који истичу 'да су све опције на столу'. (А зашто би рекли нешто друго?)

Најинтригантнији део Голдберговог чланка је његово разматрање утицаја Бен-Цион Нетањахуа (Ben-Zion Netanyahu), ученика шпанске инквизиције, на његовог сина. Голдберг описује прославу стотог рођендана часне старине, који, како нам аутор преноси, том приликом обзнањује следеће:

„Наша вечерашња прослава ме приморава да поменем недавне коментаре у вези са континуираним постојањем израелског народа и нових претњи од стране његових непријатеља који говоре о његовом скором уништењу," отпочео је своје слово Бен-Цион. "Са иранске стране чујемо обећања да ће ускоро - у наредним данима, чак - ционистичком покрету доћи крај и да више неће бити Циониста на свету. Из овога наводно треба закључити да ће Јевреји у држави Израел бити уништени, док се

Јеврејима у Америци, чији лидери одбијају да притисну Иран, тиме наговештава да ће бити поштеђени.“

Све ово је прилично злокобна ствар. Иран не би имао грижу савести ако би могао да са карте збрише јеврејску државу а да себе не доведе у опасност, што није могуће. Међутим, Нетањахуова гласна размишљања као да сугеришу, ако се не варам, да су амерички Јевреји у најбољем случају кукавице, а у најгорем квислинзи, јер не примењују довољан притисак на америчке лидере да нападну Иран, зато што су они сами изопштени од иранске претње. У међувремену, Израел, сам, без пријатеља, уздајући се само у себе, мора да дејствује, без обзира да ли му остатак света замера или не.

Увек је погрешно претпоставити да се лидери руководе искључиво рационалним калкулацијама. Голдберг је у праву када истиче утицај Нетањахуа-оца на Нетањахуа-сина. Али очигледно је да Обама не пати од сличних комплекса. За Обаму, који се мучи да се извуче из Ирака, Обаму заглибљеног у Авганистану, који гаји намере да скреше буџет за војску, требало би да буде просто ко пасуљ да треба избегавати даље конфликте. А можда и није. Голдберг открива да је Џорџ Буш откачио неоконзервативце као “недорасле бомбаше” (*bomber boys*). Али Обама је заиста једини председник који може одобрити напад на Иран. Чак и ако он то не би учинио, Израел би у сваком случају могао да проба. Голдберг закључује да би у случају успешног напада Израел могао ‘купити’ три до пет година.

У питању је велико ‘у случају да’. С обзиром на недавни фијаско приликом израелског напада на хуманитарну флотилу, чини се да мало разборитости не би било наодмет. Слање командоса у Иран би могла бити самоубилачка мисија. Разлози за непоступање набрајани су изнова и изнова, до изнемоглости, а главни међу њима је опасност од јачања уместо подривања грозне владавине мула у Техерану. Из тог разлога Обамина администрација почиње да бива пријемчивија за нову стратегију обуздавања Ирана, без обзира на то што Хилари Клинтон повремено користи груб речник.

Најутемељенији аргумент против политике обуздавања а у прилог војне акције недавно је објавио Бред Стивенс у *Вол Стрит* журналу. Према [Стивенсу](#) проблем је у томе да би последице напада на Иран заправо могле бити горе него одржавати пат позицију. Како сада стоје ствари, Иран као нуклеарна сила приморава Саудијску Арабију и друге земље Блиског истока које се боје мула да се додворавају Америци. Напад на Иран би несумњиво био поздрављен од стране Саудијске Арабије. А да ли би такав напад покренуо шири рат на Блиском истоку? Либан је већ буре барута. А ако мислите да је светска економија сада у врло лошем стању, сачекајте само да затворе Хормуски теснац

Најлуђи снови о бомбардовању Ирана

Пише: Џејкоб Хејлбрун
четвртак, 12 август 2010 14:32

и да цена нафте скочи на 500 долара по барелу.

Стив Клемонс [разматра](#) последице таквог могућег расплета, уз подужу егзегезу Голдбергових писанија. Ја то видим на следећи начин: текст из

Атлантика

заиста може бити део кампање застрашивања Ирана. Сви су нешто упадљиво брбљиви по питању расправе о могућности напада на Иран. Било како било, чланак из

Атлантика

ће сигурно прећи Атлантик, где ће подићи много таласа, како у главним градовима Европе тако и на Блиском истоку.

Џејкоб Хејлбрун (Jakob Heilbrunn) је виши уредник у *The National Interest*.

(Превод: Василије Д. Мишковић)